

**KÄVLINGEÅNS
VATTENRÅD**

2018-05-31

Kommunstyrelsen
Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund,
Sjöbo och Tomelilla kommun

Angående arbete med reparation och underhåll av dammar och våtmarker anlagda inom Kävlingeåprojektet och Vattenvårdsprogram Kävlingeån

Bakgrund

Arbetet med vattenvårdsåtgärder, främst anläggning av våtmarker och dammar, har pågått sedan 1995 i Kävlingeåns avrinningsområde. Kävlingeåprojektet startades 1995 på initiativ av de nio kommunerna i Kävlingeåns avrinningsområde. Projektet var ett åtgärdsprogram med syfte att bli minska problemen med övergödning i avrinningsområdet. Kävlingeåprojektet avslutades formellt 2011-12-31 och då hade ca 360 hektar dammar och våtmarker skapats vilket gör Kävlingeåprojektet till ett av de största, mest långsiktiga och omfattande våtmarksprojekten i Sverige.

När Kävlingeåprojektet avslutades träffades en överenskommelse där Kävlingeåns vattenråd blev åtog sig att avsluta de åtgärder som påbörjats inom Kävlingeåprojektet samt förvalta arvet efter Kävlingeåprojektet. Kävlingeåns vattenråd driver sedan 2012 Vattenvårdsprogram Kävlingeån vilket är ett slags fortsättning på Kävlingeåprojektet. Fram till 2017 har totalt 512 ha våtmarker och dammar anlagts inom Kävlingeåprojektet/Vattenvårdsprogram Kävlingeån.

De dammar och våtmarker som anlagts inom Kävlingeåprojektet samt inom Vattenvårdsprogram Kävlingeån är inte naturmiljöer i den bemärkelsen att de tillåts ha helt fri utveckling utan ett visst behov av underhåll och reparation av tekniska delar är nödvändigt för att funktionen för näringsrening ska finnas kvar. Kommunerna har i avtal med berörda markägare för respektive damm/våtmark i flertalet fall, under avtalstiden, ansvar för funktionen hos de anlagda dammarna och våtmarkerna. Motsvarande gäller även för andra typer av vattenvårdsåtgärder som genomförts inom Kävlingeåprojektet och Vattenvårdsprogram Kävlingeån.

Utvärdering

Under åren 2014-2017 har Kävlingeåns vattenråd samordnat arbetet med reparation och underhåll i anlagda våtmarker och dammar med särskild finansiering från medlemskommunerna.

Det bedömdes inte vara realistiskt att genomföra kontinuerlig inventering och besiktning av alla anlagda dammar och våtmarker. Istället uppmanades markägare att höra av sig till vattenrådets kansli vid problem med anlagd damm eller vid behov av t ex rensning av vegetation och slam. Hösten 2015 gjordes dessutom ett examensarbete vid Lunds universitet där 83 anlagda våtmarker inom Kävlingeåns avrinningsområde fältbesöktes och åtgärdsbedömdes. Vattenrådets kansli samlade sedan ihop de anmälningar som kom in och fältbesökte dessa våtmarker samt de våtmarker som bedömts ha ett större åtgärdsbehov i det genomförda examensarbetet. Därefter togs ett förslag till prioritering av åtgärdsbehov fram och upphandling av entreprenör genomfördes. Tolv våtmarker med högt åtgärdsbehov valdes

ut för genomförande i detta skede, två av dem föll dock bort av olika anledningar men planeras behöva åtgärdas inom snar framtid. Även våtmarker med lägre åtgärdsbehov kommer troligtvis att behöva åtgärdas inom fem år.

Det är personalen vid vattenrådets kansli som har gjort fältbesök, bedömt åtgärdsbehov, haft kontakt med markägare, tagit fram underlag för upphandling av entreprenad och genomfört startmöten. Bedömningen är att detta inte varit tidseffektivt utan att det hade varit mer effektivt om upphandlad konsult som är ute i fält mycket ändå i samband med genomförandet av vattenvårdsprogrammet och som har erfarenhet av att ta fram underlag för upphandling av entreprenad, fältbesöker våtmarkerna och tar fram underlag till entreprenad.

De utvalda våtmarkerna presenterades för beredningsgruppen och styrelsen för beslut. Kansliet gjorde sedan en samlad upphandling för de åtgärder som behövde genomföras. Under de fyra åren har även mindre entreprenader gjorts för att åtgärda akuta behov.

I nedanstående tabell redovisas intäkter och kostnader för arbetet med reparation och underhåll. Hösten 2017 var det rejält blött i markerna och entreprenadarbetena gick tyvärr inte att genomföra. Åtgärdena har därför skjutits fram till 2018. **Då arbetena inte är slutförda tillkommer eventuellt kostnader för oförutsedda händelser.**

Intäkter		
	Eslöv	266 000
	Hörby	62 000
	Höör	22 000
	Kävlinge	95 000
	Lomma	17 000
	Lund	389 000
	Sjöbo	134 000
	Tomelilla	15 000
	Totalt	1 000 000
Kostnader		
	Konsult	27 949
	Entreprenad	278 237
	Övrigt	4 730
	Totalt	310 916
Resultat		689 084

Förslag för hantering av reparation och underhåll

Kävlingeåns vattenråd bedömer att det fortsatt kommer att finnas ett behov av reparations- och underhållsåtgärder, för våtmarker och dammar anlagda inom både Kävlingeåprojektet och Vattenvårdsprogram Kävlingeån, dock skiljer sig åtgärdsbehovet från år till år. Ett samlat arbete med reparations- och underhållsåtgärder inom vattenrådet är ett rationellt och kostnadseffektivt sätt för kommunerna att hantera frågan genom att:

- De åtgärder som behöver genomföras handlas upp gemensamt
- Kommunernas egna tjänstemän inte själva behöver lägga tid på arbetet
- Vattenrådets kansli har rutin av handläggning av frågan
- Det är tydligt för markägare och berörda arrendatorer vart de ska vända sig i frågan

Kävlingeåns vattenråd kan hantera genomförandet av reparations- och underhållsåtgärder under förutsättning att verksamheten finansieras. En fördel med att bedriva reparation och underhåll inom ramen för Kävlingeåns vattenråd är att kontinuiteten kan upprätthållas och att arbetet kan bedrivas parallellt med den övriga verksamheten inom vattenrådet. Alternativet till att vattenrådet driver denna verksamhet är att kommunerna själva, inom respektive kommun, hanterar ansvaret för reparation och underhåll i enlighet med gällande avtal.

För att få en kontinuitet i arbetet kommer upphandlad konsult för Vattenvårdsprogram Kävlingeån att löpande inventera behovet av reparation och underhåll i anlagda dammar och våtmarker.

Vattenrådets medlemskommuner, förutom Tomelilla, har tecknat ett samarbetsavtal fram till 2021 om genomförande av Vattenvårdsprogram Kävlingeån. För perioden 2018-2021 kan vattenrådet därför åta sig att samordna arbetet med reparation och underhåll, under förutsättning att kommunerna avsätter medel för arbetet. Då medel kvarstår från tidigare år föreslår kansliet detta används som en grundfinansiering och att medel ej äskas för 2018 utan endast för åren 2019-2021, enligt nedanstående tabell.

Kommun	Andel	Äskad summa (kr/år)
Eslöv	0,266	106 400
Hörby	0,062	24 800
Höör	0,022	8 800
Kävlinge	0,095	38 000
Lomma	0,017	6 800
Lund	0,389	155 600
Sjöbo	0,134	53 600
Tomelilla	<u>0,015</u>	<u>6 000</u>
Summa	1,000	400 000

Förslag till beslut

- Att godkänna att vattenrådet fortsätter att hantera reparation och underhåll för perioden 2018-2021
- Att bevilja medel till arbetet i enlighet med ovanstående tabell

Kävlingeåns vattenråd önskar erhålla beslut senast 2018-09-15.

För Kävlingeåns vattenråd

Anna Olsson
Vattenrådsmedarbetare